

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" ^{1/4} " . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" ^{1/4} " . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 18.

V Mariboru, 5. maja 1870.

Tečaj IV.

Okrajnim komisijam za novo cenitev zemljiškega davka.

„Slovenski Gospodar“, katerega glavna in najlepša naloga je, da skrbi sploh za boljše stanje predragega našega naroda, posebno pa za naše kmetovalce, hoče še enkrat govoriti o novi zemljiški postavi, po kateri se bode predrugečil zemljiški (gruntni) davek, in podučiti še dalje o tej za vsakega kmetovalca prevažni postavi.

Čas je že pred durmi, da se bode začela nova cenitev zemljišč in se bode napravil kataster, na podlagi katerega se bode vpeljala nova zemljiška dača.

Ta važna stvar je položena v roke okrajnih komisij in pa deželne komisije.

Najbolj pa je v rokah dobro ali slabo za vsak okraj in celo deželo zaradi bolj ali manj pravičnega davka okrajnim komisijam, tim so zato še te kratke vrstice namenjene, tim še hočemo enkrat navesti neke poglobitve točke nove zemljiške davkarske postave.

Razdelek I. odločuje, da je zemljiškemu davku podvrženo vsako zemljišče, ki je za kmetijsko obdelovanje pripravno. To si je treba prav dobro zapomniti, da je že zemljišče davku podvrženo, če se tudi ne obdeluje, če se le za obdelovanje da porabiti (benützbar) in če se tako zemljišče za kaj drugega takega rabi, kar ga ne oprostuje zemljiškega davka.

Cenilna komisija bo razsodila, v katero vrsto se ima postaviti kako zemljišče, če ga tudi posestnik iz katerega koli vzroka za kaj drugega rabi. Tako n. pr. se bode za zemljišče, katero bo komisija za senokošo (travniki) pripravljena spoznala, senokošni davek plačeval, čeravno posestnik tega zemljišča ne rabi za senokošo, temoč morebiti samo za pašnik, ker od pašnika se tudi mora plačevati davek. Le takrat, ko bi gospodar te zemljišče rabil za kaj takega, kar je po §. 2 davka prosto, kakor postavimo, za kako javno, sploh rabljivo pot, stezo, pokopališče itd., le takrat je tako zemljišče davka prosto in se ne sme v vrsto senokoš rajtati.

Po razdelku 2. je nerodovitno zemljišče davka prosto. Da pa komisija more po tem paragrafu kako zemljišče za nerodovito priznati, mora taka zemlja že v svojem prvotnem stanu za nič biti. Če je le samo zato nerodovitna, ker je zanemarjena ali popolnoma zapuščena, takrat gospodar ni prost zemljiškega davka. V novi postavi za preuredbo zemljiškega davka je najbolj važno to, kar razdelek 4. odločuje, namreč, da državni zbor odločuje iznesek zemljiškega davka, ki mora po tem priti v državno blagajnico (kaso) in da se potem določi, koliko tega davka se ima po razmeri prizvedenega čistega dohodka razdeliti na vsako deželo, v deželi na vsak okraj, v okraju na vsako občino in v občini na vsako posamezno zemljišče.

Kako se bode ta davek razdelil, hočemo našim bralcem še nekoliko bolj po domače razložiti in sicer v izgledu po majhnih številkah.

Zemljišče kmeta Kolarja v Hrastju, katero meri 1 oral (plug), postavi komisija v vrsto s 5 gld. čistega dohodka, drugo njegovo slabejše zemljišče ravno tako veliko pa ceni na 3 gld. čistega dohodka. Ravno tako so tudi zemljišča drugih kmetov v tej soseski po 3, 5, 8 ali morebiti tudi po 12 gld. in še više v čistem dohodku cenjena, — skupaj bi

tedaj, na primer čisti dohodek vseh zemljišč te občine znesel 500 gold.

Tako se ceni čisti dohodek zemljišč vseh drugih občin enega okraja, in čisti dohodek vseh okrajev ene dežele, in čisti dohodek vseh dežel v cesarstvu, in tako se dobi čisti dohodek zemljiškega davka cele države.

Če zdaj državni zbor odloči, koliko se ima pobrati zemljiškega davka, se lahko izve koliko od tega skupnega davka se bode odmerilo na vsako deželo, na vsak okraj, na vsako občino na vsako zemljišče.

Reklo se bode potem: Toliko in toliko goldinarjev iznaša čisti dohodek celega cesarstva, toliko goldinarjev zemljiškega davka je plačati, — tedaj pride na vsak goldinar čistega dohodka toliko in toliko krajevarjev davka.

Recimo na primer, skupni čisti dohodek vseh zemljišč cesarstva iznaša 100 milijonov gold., in če državni zbor odloči, da je za državne stroške potrebno, da se pobere 36 milijonov gold. zemljiškega davka, tedaj ima vsaka dežela, vsak okraj, vsaka soseska, vsak gospodar od vsakega goldinarja čistega dohodka, po katerem so njegova zemljišča vcenjena, 36 kr. zemljiškega davek plačati, po tem takem gori imenovana soseska v Hrastju 180 gold., in kmet Kolar od oralni svojega zemljišča, katerega čisti dohodek je bil cenjen na 5 gold., plača 1 gold. 8 kr. Ker se bode po tej novi postavi čisti dohodek samo vsakih 15 let le samo enkrat cenil (§. 41) tedaj ostane iznesek čistega dohodka stalen skoz 15 let. Iz tega se razvidi važnost cenitve čistega dohodka, in zato še hočemo o tej nekaj več povedati.

(Dalje.)

U k a z

zastran pošiljanja denarja in drugih stvari kake vrednosti po pošti.

Ta ukaz je veljaven od 1. maja 1870, njegove najvažnejše točke so te-le:

1. Pisma, v katerih se pošilja denar do 100 gold., se prijemljejo na pošti samo z pečateni in se mora na nje zapisati „po napovedu“ (Nach Angabe).

Kdor noče na ta način denar pošiljati, ga lahko pošlje do 100 gold. po poštnih „nakaznicah“ (Postanweisungen), katere se dobivajo po vseh poštnih uradih avstrijsko-ogerske države.

2. Zavitek pisma denarnega mora biti četverošpicast in vsi četirje špici morajo v sredini pisma skupaj priti. Poštna pečat se ne pritiskava več na taka pisma.

3. Odprta pisma se na poštah prijemljejo samo: a) s četverošpicnimi zavitki, b) če se v njih više od 100 gold. banknih ali državnih not (bankovcev) nahaja; c) če pismo ne teži (vaga) više 15 lotov.

Taka pisma se vendar morajo vsikdar naprej plačati — frankirati — in plača za nje je mnogo viša.

4. Če denarno pismo više teži kakor 15 lotov, se mora popolnoma zapečateni dati na pošto.

5. Denarna pisma, ktera više od 15 lotov težijo, se tudi lahko pošiljajo s zaklopnim zavitkom, morajo se vendar vsikdar s špago zvezati in po podobi zaklopa tako zapečatiti, kakor je prepisano, posebno pa se morajo špagini konci dobro zapečatiti.

6. Vsakemu denarnemu pismu, ki teži više od 15 lotov, se mora pridati „vožno pismo“ (Frachtbrief), katero mora imeti kolek od 5 kr. Na vsakem vožnem pismu mora biti ona pečat, s katero je zapečaten zavitek pisma. To velja tudi o vseh pismih, ktera se pridevajo takim stvarim, ki se pošiljajo po vožni pošti.

Zavitek mora biti ali iz močnega papira ali platna ali kužna, in denar in denarna pisma se morajo večkrat dobro zamotati.

Pred vsem drugim priporočamo pošiljanje denarja po poštnih nakaznicah do 100 gold. Za poštno nakaznico se ne plačuje samo najmanje poštnine, temuč tudi onemu ki denar dobi, ni treba plačati za avizo in zvuon tega gre taki denar tudi po železnicah z nekimi vlaki, s katerimi vožna pisma ne grejo, postavimo, na južni železnici z brzoin zloženim vlakom.

Pošiljanje naročnine za časnike

do 10 gold. pa pride celo dober kup, ker se ne plača več kakor samo 5 kr. Če pa se pošlje naročnina v pismu, mora, ki pošilja, že plačati 18 kr., in ki denar prejme, tudi 3 kr., tedaj skupej 21 kr.; razlike je tedaj tukaj za 17 kr.

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela mesca maja.

V hiši in dvoru. Skednji in žitnice se morajo dobro zesnažiti in prevetriti, zrnje premetati, sirovo maslo (buter) se mora marljivo delati in iz njega maslo.

V kleti. Opazovati se mora vino, ker začne drugokrat vreti. Kletna okna se morajo zadelati in s trato obložiti.

V hlevu. Hlevi se morajo marljivo snažiti, gnoj vsak dan izmetati (zarad zelene klaje), konji in goveda se morajo večkrat skopati in ovce ostriči. — Konec tega mesca vrženi prasci se puščajo na pleme; svinje se po veliki vročini ne smejo ven goniti in se morajo večkrat kopati, kar jim zelo koristi. Mladi petelini se morajo skopiti in gosem večje perje izpipati.

V vrtu za zelenje. Zeljine sadike se morajo presaditi, k fajzolom se postavlja kolje, poletna indivija se veže in kodrasto zelje se seje. Konec tega mesca se šparga ne sme več rezati, vse se na vrtu mora marljivo okopati in pleti in gosonice in drugi mrčesi pobirati.

V sadovnjakih. V drevesni sadišnici se morajo odstraniti obveze na požlahtjenih drevescih in postranske vejice pri mladih drevescih odtrgati. Drevesa se še lahko cepijo in okulirajo in sicer vsikdar na izhodnih in večernih straneh dreves; prestavljena drevesa se morajo marljivo zalivati; živi plati obrezati.

V vinogradih. Dokler trs cvete, se ga ne smeš dotikati, ko pa je cvel se začne vezanje in druga kop; tudi vlačenci še se ta mesec lahko vsadijo.

V hmelnikih. Hmel se mora k drogom napeljevati, okopati če se kaže veliko dračja.

Na polju in senokošah. Kesni lan in vodena repa se naj seje, zeljine sadike, če so ktere izostale se morajo spet posaditi, sladko korenje in krompir se mora okopati in prahe tretjokrat preorati. Seno se pokosi in na senokoše taki voda napelja.

Pri ribnikih. Karpi in lini mečejo ikre. Iz zlemnatih ribnikov se naj odstranijo žleme.

Pri ulnjaku. Rojenje se mora marljivo opazovati in roji loviti. Ta mesec bčele posebno mnogo strdi nosijo, zato je mnogokrat potreba, da se panji podložijo.

V logu. Drevesnice se morajo dobro varovati, brestovo seme nabirati, če je kaj posekanega drevja zaostalo, se mora odstraniti, paziti na šumni požar.

Lov. Ptice roparice in mlade divje race strelaj in zanjke nastavi.

Umni sadjorejec.

Žlahni cepiči.

Žlahni, dobri cepiči so duša prihodnjega drevesa. — Zato se morajo vselej od zdravega, rodovitnega in žlahnega drevesa jemati. Cepiči se imenujejo leta stare mladike z vrhov sadnega drevesa. Na mladikah pa so trojni popki

peškenega sadja; cvetni, lesni in listni. Cvetni so debeli in okrogli in se najdejo bolj na postranskih vejah, leseni so tudi precej debeli, pa bolj podolgovati; poleg tih so pa majhni popki, in ti so listni. Cvetni cvetijo, leseni mladike poženejo, listni pa perje ali listje storijo. Samo lesni popki so za cepljenje, ki so v sredi vršnih mladik nastavljeni in najlepši.

Jemati se morajo iz žlahnih in rodovitnih dreves od tistih vej, ki kviško in na solučni strani drevesa rastejo, ne pa iz postranskih vej, ki so bolj k tlam nagnjene, in torej bolj doli, kakor pa kviško silijo, ker s takimi cepiči požlahnjeno drevo bo le proti tlam, ne pa kviško rastlo. Iz senčne strani drevesa vzeti cepiči ne veljajo, ker so slabši in po vetrovih bolj odrgnjeni; s takimi cepiči pocepljene drevesa bi bolj naravnost k višku silila, ne pa narazen rastla. Cepiči morajo biti zdravega luba, ki imajo čverste, okljene lesne, na lanskem lesu pa cvetne popke, pa lep stržen, ki ni ne črn ne rujav. Žlahni cepiči se morajo vsikdar jemati od zdravih dreves, ki nimajo nobene bolezni ali oskrumbe.

Cepiči se nabirajo od svečnice do sv. Gregorja, ali dokler muzga v drevo ne prihaja, nikdar pa ne pozneje, kadar je drevo že muževno in brst poganja. Tudi pozno v jeseni se smejo narezati, ko je že mraz sok ali muzgo v drevesu strdil. Po zimski se cepiči ne smejo z golo roke prijemati, ki je gorka, ampak z ruto ali rokavico, kedar so nabirajo in je tudi mraz. Tudi jih ne gre brž na toplo prnesti, ampak se poprej pol ure v mrzlo vodo denejo, da zmrzline iz njih potegne, in potem se hranijo. Ako so cepičeve mladike dolge, se odrežejo pri starem lesu; če so pa kratke, naj se za en palec starega lesa z njimi vred odreže.

Cepiči se tako hranijo: V kaki gredi na senčni strani, ko so v šopke rahlo povezani in po sorti zaznamnjeni, se vtaknejo z debelimi konci en palec globoko v mokro prst in pokrijejo, da dež in sneg na nje ne gre. Če zmrznejo, jih je treba prej, ko se z njimi cepi, v vodo djati, da zmrzline zgnub. Tudi je prav dobro, če se posoda s prstjo napolni, in cepiči vanjo potaknejo in v kak hladen kraj postavi in tako hranijo v jami ali zaduhljivi kleti, in kder je zelje, krompir itd. niso dobri. Spomladi, ko topleje pričinja prihajati, se denejo na mrzleji kraj, da ne odganjajo, ker pottlej niso pripravni za cepljenje. Tako se dajo več mesecev obdržati za rabo, in se cepiti zna od vseh svetnikov skozi celo zimo, dokler drevje ne zeleni; koščeno drevje o pustu, jabelka in hruške pa pozneje.

Če bi pa shranjeni cepiči zelo zveneli, naj se v vodo postavijo, kakor so prej v prst vtaknjeni bili, ali pa jih je v krompir ali jabelko povtahniti, da se spet oživijo. Kolikor cepa je bilo v zemlji, v vodi ali krompirju, se pri cepljenju odreže in zavrže. Z nekoliko zvenelimi cepiči se bolj muževni, in z muževnimi cepiči se bolj medli divjaki cepijo. Cep ne sme več ko 3 popke, k večemu pri debelejših divjakih, 4 imeti, zakaj divjak ne more cele mladike rediti in rane celiti; v sredi mladike so najboljši cepiči, in debelejši pridejo na debeleje, drobnejši pa na drobnejše divjake.

Pri breskvah in marelicah se vsaka mladika za cepiče lahko vzame, ker na tih ni razločiti popkov lesnih od cvetnih.

Za cepljenje s popkom se poprek iz žlahne mladike na solučni strani drevesa vzame, tudi iz njegovega vrha, ko je drevo popolnoma muževno, poprek pa mora imeti dozoreli in trden les, ki ga je najboljšje zjutraj ali na večer, ali pa za prejšnim toplim dežjem vrezati, in se mu brž list do receljna prereže, da ne izhlapi in se hitro ne posuši.

O pošiljatvi cepičev.

Kadar se cepiči kamor pošljejo, jih je treba z debelejšimi konci v krastovce ali murke, jabelka, repo, ali krompir vteknoti, ali pa se rane z drevesnim voskom zamažejo in v vlažni mah zavijejo in povežejo. Pravijo, da se cepiči v medu najdalje za rabo obdržijo, ko bi jih kamo poslali. Ako bi odposlani cepiči suhi na svoj kraj prišli, se naj hitro v zemljo vtaknejo, da se oživijo; potem se z njimi muževni divjaki cepijo in se raje primejo, ko na novo vrezani cepiči.

Popki pa se v oplaknjeno steklenico ali flaško spravijo, ko so se jim listi do receljnov odrezali, steklenica se dobro zadela, v zaboj dene in tako popki daleč lahko pošljejo.

Razne gospodarske stvari za domačo rabo.

Do dobrega se mora izmolzti krava. To je zapoved umnega gospodarstva, katero naše gospodinje še večkrat preveč zanemarjajo. Koliko pintov mleka je treba za funt sirovega masla (putra), to odvisi večkrat samo od tega, kako dekla kravo molze. Zvedelo se je, da ista krava, zjutraj molzena, je pri začetku molze 5 procentov, h koncu molze pa 35 procentov smetene dala — tedaj je za 31 procentov razloček. Če dekla pred molžo dobro ne „presuče“ vimena, to je, da ga močno ne pognete, teče iz prva redko, vodeno mleko prav hitro iz vimena, smetena pa ostane gori; tedaj se res molža hitro opravi, ali ta hitrica stane veliko denarja; zraven tega pa se dobra mlekarica popači s nečimerno molžo. To je resnica z žebljem pribita, katero vsak gospodar in vsaka gospodinja lahko uganeta; tudi v latvici je zgorej na vrhu smetena, spodej pa manj mastno mleko. In kaj nam kaže tele, kedar zesa? — pogostoma suje z gobcem v vime, da tako — česar ga nihče ni učil, dobiva boljšega mleka. Naj bi tedaj naše dekline saj tako pametne bile, kakor teleta, ki sicer za neumne imamo.

Da zajci mladih dreves ne oglodajo, priporoča „Rein. G.“ da se naj po zimi, kedar zajci druge hrane ne dobivajo in po vrtilih škodujejo, drevesca s petroleumom namažejo. Ako se po nekoliko tednih spet opazi, da je skorja oglodana, se mora mazanje ponoviti.

Miši in podgane se lahko preženejo, kakor priporoča neki Francoz, če se tamo, kder se ta mrčes zdržava, potrosi klorovo apno. Smrad tega apna je podganam in mišim tako oduren, da taka mesta gotovo zapustijo.

Hranjenje krompirja v jamah. Med drugimi načini, kako se more varovati krompir do pomladi, zasluži tudi pozornost to, po kateri se krompir hrani v jamah v zemljo skopanih. Ni potrebno, da bi jame bile zelo globoke, izkopajo se po množini krompirja po 1—2 sežnja dolge, in 3—4 čevlje široke in samo po 2 čevlja globoke. Take jame se napolnijo s krompirjem, se pokrijejo na dva palca s slamo in potem 6—8 palcev s zemljo. Po tem se počaka, dokler zemlja, s katero se je pokrilo, zmrzne in se potem spet pokrije s slamo, da solčni žari zmerznjene zemlje ne morejo otopiti. Zmrznjena zemlja na krompirju namreč ne pusti zraka v jamo in tako krompir niti ne more gniti, niti se cimiti.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca. Z radostjo Ti dragi „Slov. Gospodar“, nektare vrstice iz naše mile doline priobčim, blagovoli jih v svoj predalček vvrstiti. S prelepim zelenjem je spet okinčana naša dolina, dolgo spajoča pod belo odejo debelega snega, čez hudo zimo; ali lepše, kot narave kinč, jo zaljša krasno ponovljena naša cerkev. Dolgo je bila reva oblečena s slabo obleko, skorej ni bila več podobna in pristojna za svetišče Najvišjega, a sadaj: „kak lepa si preljuba moja!“

V krasno obleko jo je g. Čuček zlatar zavil s svojo neutrudljivo roko, ter s tem pokazal, da je izvrsten mojster ja umetnik v svojem zlatarskem poslu, jako okusno in umetno je vse dovršil. Živel g. Čuček!

Prva in naj vekša hvala pa se spodobi č. g. župniku J. M. Od prvega dne Vašega prihoda k nam č. gosp., ste se neutrudljivo potegovali, Najvišjemu lepo hišico postaviti, v kinč in veselje farmanom. Kar ste začeli ste tudi dosegli.

Vaš trud se je v kratkem času v čast božjo, kinč naše cerkve in v veliko veselje farmanov spremenil. Zatorej Vam vsi gorečo zahvalo kličemo: Hvala Vam č. gosp. župnik, Bog Vas prav zdravega mnogo let pri nas ohrani. Živeli! Živeli!

Eden v imenu vsih farmanov.

Od Vranskega 28. aprila 1870. Naša narodna čitalnica napravi letos še te-le veselice: 8. in 29. maja, beseda in tombola. 26. maja, izlet v št. Jur. 19. junija, beseda in tombola. 10. julija, beseda in tombola. 18. avgusta, beseda, tombola in veliki ples. 28. avgusta, izlet v Braslovče. 11. in 25. septembra, beseda in tombola. 9. in 23. oktobra, beseda in tombola. 6. novembra, beseda in tombola. 20. novembra, beseda v spomin Fr. Prešernu in tombola. 26. decembra, beseda in tombola. — Začetek vsikdar ob 8. uri zvečer do oktobra, potem ob 7. uri. — 8. novembra t. l. začeni bode vsak torek streljanje s puščami na tarčo. — Glediščine igre se bodo v posebnih listih oznanovale. — Vsako

nedeljo je podučljivo prednašanje. — Na Vsanskem stanujoči ki niso v čitalnico vpisani, naj se po §. 4 čit. pravil ne vpeljujejo.

O d b o r.

Zgodovinsko ime „Krstovščak“.

(Spisal A. Božič.)

Kakih 400 korakov od sedanje cerkve male Nedelje, se v mali šumici nahaja prirodni vir ali studenček, kateri ima to lepo in gotovo zgodovinsko gori zapisano ime. Ako se pomisli, da je tukaj že pred tisoči leti bila majhna kapelica (glej Kreml. zgod.), bi sploh bilo vrjetno, da je tukaj sv. Metud na svojem potu v Rim se nekoliko mudil, krščeval, ter opravljal druga blagovestna opravila. Sploh pa je to bolj vrjetno, ker še živi tudi narodna pravica o tem. Tako mi je pred nekimi leti pravil osemdesetletni starček, da so mu njegov dedek pravili, in ta slišali svojega deda govoriti, da so tukaj nekdanj davno krščevali. Pristavili pa pre so, „ali je res ali ne, tega ne vem“. Nevedno ljudstvo pa še sploh misli, da ta voda ima kakšno čarobno moč, ker mnogi bolnik si zmisli in zvoli še zadnji trenutek svojega življenja na njo, misleči, da mu bo polajšala njegovo bolezen, ali pa, da ga bo milejše bela žena sprevedila v tihi grob.

Takošnjih starih in zgodovinskih imen se med ljudstvom nahaja dovolj, toda nikdo ali le malekdo se zmeni zanje.

Prigovori v poduk.

II.

Pri delu roke,
Pri Bogu srce.

Kdor po pravem potu hodi,
Ta nikakor ne zablodi.

Kakor Ti za me,
Tako jaz za Te.

Kar čuti srce,
To jezik pove.

Kdor ne dela rad,
Krivec je ali tat.

Kder glad mori lenuha,
Delaven najde kruha.

Pravičen mirno spi,
Naj treska al' grmi.

Kako silje, taki klas,
Kaki človek, taki glas.

Kako drevo, taki sad,
Kaka senca, taki hlad.

Kako železo, taki meč,
Kaki jezik, taka reč.

Velikonedeljski.

Politični ogled.

O tem, kar novo ministerstvo namerjava, še se zmirom nič gotovega ne vé. V ministerskem posvetovanju, kteremu je predsedoval cesar sam, se je sicer napravil neki program, posamesne točke tega programa so vendar celo odvisne od nasledka, kateri bode sledil iz pogajanja iz narodnjaki. Zastran pogajanja so prišli na Dunaj Čehi, gg. dr. Bielski, dr. Klauudy, Zeithamer iz Prage; dr. Pražak in Schram iz Brna, dalje tudi gg. Rieger in Sladkovsky, ki sta bila izvoljena v nekem narodnem zboru v Pragi. S tema se posebno pogaja grof Potocki. Tudi dr. Toman iz Ljubljane in baron Petrino iz Bukovine sta zato prišla na Dunaj. Pravi se, da se bode vlada z Poljaki gotovo pogodila, če pa se s Čehi nikakor ne bi mogla, bo razpustila državni zbor in tudi vse deželne zборе, in v prvega bode razpisala neposredne volitve po nekem celo novem volilnem redu.

Prej ko se vendar to pogajanje z narodnimi moži ne bo končalo, se ne bo nič posebnega storilo.

Poljski listi pišejo vsi soper direktne volitve.

Minister pravosodja g. Tschabuschnig je zaukazal, da se sme, ako je treba, pri naj viši sodnji na Dunaju tudi v drugih jezikih ne samo v nemškem uradovati. Česki listi trdijo, da Čehi ne morejo odstopiti od svoje deklaracije. Dalje, da so imeli mladi in stari Čehi med seboj posvetovanje v pričo dr. Palackega. Dogovarjali so se o programu, po katerem bočejo postopati proti ministertvu.

V Lvovu snuje Groholsky centralen volilen odbor za vso Galicijo.

V Ogerski je državni zbor spet 25. aprila začel svoje zborovanje. Grof Miko je stopil iz ministerstva in mesto njega oskrbuje za čas ministerske posle g. Gorove.

Iz Hrvaške se piše, da bodo narodnjaki, kateri se od dana do dana bolj in bolj glasijo, spet začeli tirjati, naj se Dalmacija spet združi s Hrvaško. — Rauchovo banstvo se tudi zlo maja in pravi se, da bode b. Bedekovič postal hrvaški ban.

Nemško zjedinjenje tudi prav ne napreduje, ker pri colnem parlamentu so komej toliko poslancev skupej spravili, da so mogli glasovati.

V Francoski gre vse v križ, ker demokrati in republikanci delajo na vse kriplje, da bi podkopali Napoleonov prestol.

V Italiji je ministerska kriza spet na dnevnem redu in rogoviljenje republikancev se kaže po vseh kotih, celo vojaštvo je v to zapleteno.

V Rumuniji se bodo morebiti v kratkem godile prav važne stvari, prestol kneza Karla se zlo maja, ker vse je soper njega in v celi državi ne najde več ministra.

Španjolci hočejo Espartera za kralja izklicati.

Novičar.

(Prvi letošnji slov. tabor) je bil 1. t. m. v Tominu, pri katerem se je zbralo blizo 8000 ljudi, navdušenost je bila velika, posebno za zedinjeno Slovenijo. Predsedoval je g. M. Lavrič iz Gorice. Vreme je bilo lepo.

(Podpora učiteljem mariborskega okraja.) Mariborsko učiteljsko društvo je prosilo tukajšni odbor okrajnega zastopa za podporo onim učiteljem, ki se letos hočejo udeležiti občnega učiteljskega zbora na Dunaju; na to prošnjo je odbor okrajnega zastopa sklenol, da se naj podelijo podpore od 25 gl. šesterim učiteljem za imenovano potovanje. — Vsi učitelji mariborskega okraja imajo pravico za to podporo prositi.

(Častno mestjanstvo.) Mestno zastopništvu v Črnembli je podelilo gg. dr. Janezu Bleiweisu, dr. Tomanu in dr. Costa-tu, in sodnijskemu svetovalcu g. Logar-ju častno mestjanstvo mesta Črnembel.

(„Nova zaloga kranjskih bčel“) se pravi naprava, ki se bo 1. marca tega leta začela na grajšini pl. Fr. Langerja v Pogančah blizo Novega mesta na Dolenskem, pod vodstvom g. Portman-a, ki je poprej skoz 18 mesecev bil v službi pri baronu Rotschütz-u v Višnjigori. Namen te naprave je, s kranjskimi bčelami, katere Nemci zlo čislajo, kupčevati po svetu. G. Portman razglašča v posebnih pismih ceno kranjskih bčel od meseca aprila do konca oktobra. Prodava pa tudi panjeve po svoji iznajdbi s satovjem, medom in bčelami po 16 gold.

(„Pavliha,“) šaljiv list je na Dunaju že prišel na svetlo, ker ga še vendar nismo videli, ne moremo nič o njem povedati.

(Stare papirnate in srebrne desetice) se bodo še prijemale po polni ceni t. j. za 10 kr. a. v. pri vseh kasah do zadnjega julija t. l.

(Posebne številke) so se pokazale pri popisovanju ljudstva v vasi Heiden na Solnograškem. Vas ima skupaj 242 stanovnikov, med temi je 121 moškega spola, 121 pa ženskega; neoženjenih je 90 moškega spola, 90 pa ženskega; oženjenih je 26 možev in 26 žensk; udovcev je 5 in udov 5, in mlajših otrok od 14 let je 31 možkega in 31 ženskega spola.

(Razsodba.) Najviša sodnja na Dunaju je potrdila razsodbo proti kapelanu Koprivnikarju, ki je bil obtožen zaradi neke pridige, in je znižala kazen na dva meseca ječe.

(Baron Kúbek), koroški deželni poglavar pride za deželnega poglavarja v Tirolsko na mesto Lasarja.

(Narodni dom) se bo v Ljubljani skoraj napravil, ker odbor je že pravila ministertvu predložil. Bog daj srečo!

(„Petelinček“), nov ilustriran list, je prišel prvokrat na svetlo v nedeljo 1. t. m. in je zapel kaj lepo več lepih pesmic, povesti in smešnic. Okinčan je z osmimi lepimi podobami in pisan v lahko razumljivim jeziku. Ker je prinesel mnogo ne samo šaljivih, temoč tudi prav podučivnih stvari, ga vsem rodoljubom priporočamo in jih prosimo, da mu pošiljajo zadost zrnice v Trst, da bo lože peval in slovensko ljudstvo dramil. — Izhajal bo vsak mesec zadnjo nedeljo in velja za Trst in vse avstrijske kronovine za celo leto 1 gld. 20 kr., za tri mesece pa 30 kr. Naročnino prijema G. H. Martelanc, izdatelj in vrednik v Trstu. — G. Martelanc je razpisal tudi 10 gold. sr. darila za najboljšo humoristično izvorno noveleto, ki se natisne v „Petelinčeku.“

(„Vendija“.) Na graški tehniksi se je ustanovilo slovstveno jugoslovansko društvo „Vendija“ ki ima namen društvenike izobraževati v slovanščini in slovanskem slovstvu sploh, do česar jim drugje ni nobene priložnosti, potem pa zadeve jugoslovanskih tehnikarjev sploh zastopati. Društvu je voščiti najboljšega vspeha, da vzredi tudi na polji tehnične stroke prave narodnjake.

(Cigan ostane Cigan.) V ogerskem kraju N. Engyed je letos poredoma neizmerno mnogo pitanih svinj poerkalo, brez da bi bili gospodarji mogli najti vzrok; po ostrem opazovanju so vendar prišli do tega, da tamošni cigani, ki so bili konjederci (šintarji), davali svinjam skrivoma neko kašo, med katero so zmešali fosfor, od kterega so svinje poerkale. Cigani so tedaj na ta način dobili mnogo pečenke in slanine, zdaj je vendar ne morejo vživati, ker so v ječi.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	25	5	35	5	20	4	50
Rži	3	35	3	50	3	40	3	35
Ječmena	3	—	0	00	3	60	3	75
Ovsa	2	5	2	40	2	50	2	45
Turšice (koruze) vagan	3	68	3	50	3	20	3	—
Ajde	3	—	0	00	3	45	2	30
Prosa	2	90	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	10	1	80	1	60	1	45
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletine	—	24	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	10	—
" 18" "	—	—	5	50	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	7	—
" 18" "	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	70
" " mehkega "	—	80	—	50	—	45	—	60
Sena cent	3	30	2	50	1	80	2	40
Slame cent v šopah	2	—	1	80	0	95	1	30
" " za steljo	1	80	1	40	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	42	00	45	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 7 fl. 84 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.—.

Narodno drž. posojilo 95.80.

Loterijne srečke.

V Trstu 23. aprila 1870: **75 47 29 27 74**

Prilodno srečkanje je 14. maja 1870.

Dr. Janko Sernec,

advokat,

dosihmal in odsihmal v Mariboru, prosi, naj se razločuje od g. dr. **Jož. Sernetz-a,** advokata v Frohnleiten-u nad Gradcem.

Denašnjemu listu je priložena „primerjajoča se-stava nekterih avstr. zavar. društev.“